

Källmaterial till arbetshäftet

3–9 AUGUSTI

HÖJDPUNKTER FRÅN BIBELN | 2 MOSEBOKEN 13, 14

”Stå stilla och se hur Jehova räddar er”

w13 1/2 4

Mose – en man som visade tro

Han hade förmodligen ingen aning om att Gud skulle dela Röda havet och öppna en flyktväg för israeliterna. Men Mose var övertygad om att Gud skulle göra *något* för att beskydda sitt folk. Och han ville att hela folket skulle vara övertygade om samma sak. Det står att han sa till folket: ”Var inte rädda. Stå fasta och se den räddning som Jehova skall utföra för er i dag.” (2 Moseboken 14:13) Lyckades Mose stärka tron hos sina medisraeliter? Absolut, för Bibeln säger inte bara om Mose utan om hela folket: ”I tro gick de genom Röda havet som på torra land.” (Hebréerna 11:29) Tack vare en stark tro kunde Mose och alla andra som efterliknade honom klara stora påfrestningar.

w18.09 26 § 13

Universums mäktigaste visar hänsyn

¹³ Läs 2 Moseboken 14:19–22. Tänk dig att du står där mitt emellan faraos armé och Röda havet. Det finns ingen väg ut. Men allt tar en oväntad vändning när Gud plötsligt ingriper. Molnpelaren flyttar sig och ställer sig bakom lägret. Det blir helt mörkt för egyptierna och de kommer ingenvart, men ert läger däremot baddar i ljus tack vare ett underverk. Sedan ser du Mose sträcka ut handen över havet, och en stark östanvind plöjer upp en väg som går genom vattnet till andra sidan. Nu börjar hela folket på ett organiserat sätt gå ner mot strandkanten. Du tar med dig din familj och dina djur och går ut på den torrlagda havsbotten. När du sätter fötterna på botten blir du förvånad. Den är inte dygig eller frusen, den

är torr och ganska fast, och det är lätt att gå på den. Så även de minsta och de som har svårt att gå klarar att ta sig över till andra sidan.

w09 15/3 7 § 2, 3

Vi får aldrig glömma Jehova

Medan egyptierna försökte ta sig fram med sina obrukbara vagnar nådde israeliterna den östra stranden. Mose sträckte ut handen över Röda havet, och då lät Jehova vattenmurarna stöta samman. Miljoner ton vatten störtade ner över farao och hans stridsmän så att de drunknade. Ingen av dem överlevde. Israeliterna var fria! (2 Mos. 14:26–28; Ps. 136:13–15)

Den här händelsen satte skräck i de omkringliggande nationerna under lång tid. (2 Mos. 15: 14–16) Fyrtio år senare sade Rahab, som bodde i Jeriko, till två israelitiska män: ”Förskräckelse för er har fallit över oss. ... Vi har nämligen hört hur Jehova lät Röda havets vattenmassor torka bort framför er, när ni drog ut ur Egypten.” (Jos. 2:9, 10) Inte ens de här hedniska nationerna hade glömt hur Jehova befriade sitt folk. Israeliterna hade ännu starkare skäl att komma ihåg det.

Andliga guldorn

it-2 1242

Väg, landsväg

Redan i forntiden fanns det i Palestinaområdet vägar och landsvägar, däribland flera viktiga handelsvägar, som förband städer och riken med varandra. (4Mo 20:17–19; 21:21, 22; 22:5, 21–23; Jos 2:22; Dom 21:19; 1Sa 6:9, 12; 13:17, 18; se KUNGSVÄGEN.) Den väg som anses ha varit den viktigaste ledde från Egypten till de filisteiska städerna Gaza och Ashkelon och fortsatte i nordostlig riktning mot Megiddo. Därifrån fortsatte den till Hasor norr om Galileiska sjön och sedan till Damaskus. Denna väg

genom Filisteer var den kortaste från Egypten till det utlovade landet, men i sin godhet ledde Jehova israeliterna på en annan väg, så att de inte skulle tappa modet på grund av ett filisteiskt angrepp. (2Mo 13:17)

it-2 1201 § 5, 6

Uttåget ur Egypten

Var delades Röda havet så att israeliterna kunde gå över?

När israeliterna hade nått den andra anhalten på vandringen, Etham "vid randen av vildmarken", befallde Jehova dem att "vända om och slå läger framför Pi-Hahiot ... vid havet". Den här manövern skulle få farao att tro att israeliterna flackade omkring förvirrade. (2Mo 13:20; 14:1–3) Forskare som menar att al-Haj är den troligaste vägen framhåller att det hebreiska verbet för "vända om" är emfatiskt och innebär mer än att bara "svänga" eller "vika av" och att det verkligen betyder att återvända eller i varje fall att gå en tydlig omväg. De framhåller att när israeliterna nådde en plats norr om den nordliga änden av Suezviken, vände de om och gick till en plats öster om Jabal Ataqah, en bergskedja som gränsar till vikens västra sida. Från denna plats var det omöjligt för en så stor folkhop som israeliterna att snabbt fly undan om den blev förföljd norrifrån; den skulle vara instängd eftersom havet spärrade vägen.

Även judisk tradition från det första århundradet v.t. beskriver händelsen på detta sätt. (Se PI-HAHOT.) Men det som är av större betydelse är att den här framställningen, i motsats till många forskares uppfattningar, stämmer med den bild som Bibeln själv målar upp. (2Mo 14:9–16) Övergången av Röda havet måste uppenbarligen ha skett så långt från den norra spetsen av viken (Röda havets västra arm) att faraos här inte bara kunde gå runt viken och anfalla israeliterna på andra sidan. (2Mo 14:22, 23)

10–16 AUGUSTI

HÖJDPUNKTER FRÅN BIBELN | 2 MOSEBOKEN 15, 16

"Lovprisa Jehova med sång"

w95 15/10 11 § 11

Varför frukta den sanne Guden nu?

¹¹ Att Jehova tillintetgjorde de egyptiska militärstyrkorna upphöjde honom i hans tillbedjares ögon och gjorde hans namn vida känt. (Josua 2:9, 10; 4:23, 24) Ja, hans namn blev upphöjt över Egyptens maktlösa, falska gudar, vilka visade sig ur stånd att befria sina tillbedjare. Det ledde till bitter besvikelse för egyptierna att de hade förtröstat på sina gudar och på dödliga människor och på sin militärstyrka. (Psalm 146:3) Inte underligt att detta fick israeliterna att sjunga lovsånger som återspeglade den hälsosamma fruktan de kände för den levande Guden, som med kraft befriar sitt folk!

w95 15/10 11, 12 § 15, 16

Varför frukta den sanne Guden nu?

¹⁵ Om vi hade stått där i säkerhet tillsammans med Mose, skulle det säkert ha fått oss att sjunga: "Vem bland gudarna är lik dig, o Jehova? Vem är lik dig, som visar dig mäktig i helighet? Den som skall fruktas med lovsånger, den som gör under." (2 Moseboken 15:11) Många har, under de århundraden som gått sedan dess, känt det på liknande sätt. I den sista boken i Bibeln beskriver aposteln Johannes en grupp trogna smorda Guds tjänare: "De sjunger Moses, Guds slavs, sång och Lammets sång." Hur lyder denna storslagna sång? "Stora och underbara är dina gärningar, Jehova Gud, den Allsmäktige. Rättfärdiga och sanna är dina vägar, evighetens Kung. Vem skulle väl inte frukta dig, Jehova, och förhålliga ditt namn, eftersom bara du är lojal?"—Uppenbarelsensboken 15:2–4.

¹⁶ I våra dagar finns det således också tillbedjare som blivit befriade och som uppskattar

inte bara Guds skaparverk utan också hans förordningar. Människor från alla nationer har, på grund av att de erkänner och tillämpar Guds rättmätiga förordningar, blivit andligen befriade och avskilda från denna förorenade värld. Varje år lyckas hundratusentals människor fly från denna fördärvade värld för att leva tillsammans med Jehovas tillbedjares rena och rättrådiga organisation. Snart, när Guds glödande domar över falsk religion och resten av denna onda ordning har verkställts, kommer de att få leva för evigt i en rättfärdig ny värld.

it-2 415 § 6

Musik

Mycket av körsången i Israel tycks ha varit växelsång, antingen genom att två körhalvor växelvis sjöng parallella fraser eller genom att en solist sjöng en fras och kören svarade. (2Mo 15:21; 1Sa 18:6, 7) Några av psalmerna i Bibeln är skrivna på ett sätt som tyder på att de sjöngs så, till exempel Psalm 136. Beskrivningen av de två stora tacksägelsekörerna på Nehemjas tid och av deras medverkan vid invigningen av Jerusalems mur tyder på att de sjöng växelsång. (Neh 12:31, 38, 40–42; se SÅNG.)

it-2 647

Profetissa

Mirjam är den första kvinna som kallas profetissa i Bibeln. Gud förmedlade tydligtvis ett eller flera budskap genom henne, möjligen i form av inspirerad sång. (2Mo 15:20, 21) Därför kunde hon och Aron säga till Mose: "Har han [Jehova] inte talat också genom oss?" (4Mo 12:2) Jehova själv sade genom profeten Mika att han hade sänt "Mose, Aron och Mirjam" framför israeliterna när han förde dem upp från Egypten. (Mik 6:4) Även om Mirjam fick privilegiet att förmedla budskap från Gud hade hon i det avseendet inte samma ställning inför Gud som hennes bror Mose hade. När hon inte höll sig till sin rätta plats blev hon strängt tuktrad av Gud. (4Mo 12:1–15)

Andliga guldkorn

w11 1/9 14

Visste du?

Varför valde Gud att ge israeliterna vaktlar i vildmarken?

När israeliterna hade lämnat Egypten ordnade Gud vid två tillfällen så att de fick stora mängder vaktlar att äta. (2 Moseboken 16:13; 4 Moseboken 11:31)

Vaktlar är små fåglar. De kan bli upp till 18 centimeter långa och väger bara 100 gram. De häckar på många platser i Europa och västra delarna av Asien. De är flyttfåglar och övervintrar i Nordafrika och Arabien. Under flytten passerar stora flockar Medelhavets östra stränder och Sinaihalvön.

Enligt *The New Westminster Dictionary of the Bible* är vaktlar "snabba och goda flygare som utnyttjar vindarna. Men om vinden ändrar riktning, eller om fåglarna har flugit länge och är utmattade, kan en hel flock falla till marken och ligga där som bedövade." Innan de kan fortsätta migrera måste de vila på marken en dag eller två, och då är de lätta byten. Vaktelkött betraktades som en delikatess, och under tidigt 1900-tal exporterade Egypten omkring tre miljoner vaktlar om året.

Båda tillfällena då israeliterna fick vaktlar inträffade på våren. Vaktlar passerar regelbundet Sinaihalvön vid den tiden, men det var Jehova som såg till att "en vind for ut" och drev in vaktlar i israeliternas läger. (4 Moseboken 11:31)

w06 15/1 31

Frågor från läsekretsen

Strax efter befrielsen ur Egypten började israeliterna knota över maten. Jehova försåg dem därför med manna. (2 Moseboken 12:17, 18; 16:1–5) Under den här tiden sade Mose till Aron: "Ta en kruka och lägg en full gomer manna i den och ställ den inför Jehova som något som

skall förvaras i generation efter generation.” Skildringen lyder: ”Som Jehova hade befallt Mose, så gjorde Aron: han ställde den framför Vittnesbördet [en förvaringsplats för viktiga dokument] som något som skulle förvaras.” (2 Moseboken 16:33, 34) Även om Aron utan tvivel samlade manna i en kruka vid det här tillfället, kunde han inte ställa det framför Vittnesbördet förrän Mose hade gjort arken och lagt stentavlorna i den.

17–23 AUGUSTI

HÖJDPUNKTER FRÅN BIBELN | 2 MOSEBOKEN 17, 18

”Ödmjuka män ger övning och delegerar”

w13 1/2 6

Mose – en man som visade kärlek

Mose visade att han älskade sina medisraeliter. Folket insåg att Jehova gav dem vägledning genom Mose, så de gick till honom med sina olika problem. Vi läser: ”Folket blev stående inför Mose från morgonen till kvällen.” (2 Moseboken 18:13–16) Tänk så mycket energi det måste ha tagit att sitta timme efter timme och lyssna på det som oroade israeliterna! Men Mose älskade dem och lyssnade mer än gärna.

w03 1/11 6 § 1

Tillit är ett måste för ett lyckligt liv

Det här var män som innan de blev förordnade till förtroendeställningar hade visat att de sökte efterlikna Gud. De hade redan gett prov på att de fruktade Skaparen. De hade en hälsosam vördnad för honom och fruktade för att missgöra honom. Det var tydligt för alla att de här männen gjorde sitt allra bästa för att se till att Guds normer följdes. De hatade orätt vinning, vilket visade att de hade en moralisk styrka som skulle hindra dem från att bli korrumperade av makt. De skulle inte missbruka andras förtroende för att främja sina egna intressen eller släktingars och vänners intressen.

w02 15/5 25 § 5

Ostraffligheten leder de rättrådiga

Mose var också en blygsam och ödmjuk man. När han höll på att slita ut sig med att hjälpa andra med deras problem, fick han det praktiska rådet av sin svärfar, Jetro, att dela ansvaret med andra kvalificerade män. Mose, som var medveten om sina begränsningar, lydde vist nog detta råd. (2 Moseboken 18:17–26; 4 Moseboken 12:3) En blygsam man är inte ovillig att delegera myndighet åt andra, och inte heller är han rädd för att på något sätt tappa kontrollen när han delar lämpliga ansvarsuppgifter med andra kvalificerade män. (4 Moseboken 11:16, 17, 26–29) I stället är han ivrig att hjälpa dem att gå framåt andligen. (1 Timoteus 4:15) Bör det inte vara så med oss också?

Andliga guldskor

w16.09 6 § 14

”Låt inte dina händer sjunka”

¹⁴ Aron och Hur höll upp Moses händer rent bokstavligt under striden mot amalekiterna. Även vi kan vara vakna för möjligheter att hjälpa och stötta andra rent praktiskt. Vilka kan behöva vårt stöd? En del av våra bröder och systrar har kommit upp i åren eller kämpar med hälsoproblem, motstånd från familjen eller ensamhet. Och många har förlorat någon närstående i döden. Vi kan också vara ett stöd för de unga, som ofta utsätts för pressen att göra sådant som är fel eller att försöka bli framgångsrika i den här världen, antingen ekonomiskt eller yrkesmässigt eller genom en akademisk karriär. (1 Thess. 3: 1–3; 5:11, 14) Tänk efter hur du kan visa att du verkligen bryr dig om andra på Rikets sal, i tjänsten, under en måltid eller när du pratar i telefon.

it-2 29

Kanon, Bibelns

De inre vittnesbörden visar tydligt att Moses skrifter är av gudomligt ursprung, inspirerade

av Gud, kanoniska och ett tillförlitligt rättesnöre för sann tillbedjan. Det var inte på eget initiativ som Mose blev israeliternas befälhavare och ledare – till en början ville han inte ens åta sig uppdraget. (2Mo 3:10, 11; 4:10–14) Det var i stället Gud som upphöjde Mose och gav honom sådana mirakulösa förmågor att till och med faraos magiutövande präster var tvungna att erkänna att det var Gud som stod bakom det han gjorde. (2Mo 4:1–9; 8:16–19) Det var alltså inte på grund av ärelystnad som Mose agerade som talare och skribent, utan det var i lydnad för Guds befallning och med bemyndigande av hans heliga ande som Mose först talade och sedan skrev ner en del av Bibelns kanon. (2Mo 17:14)

24–30 AUGUSTI

HÖJDPUNKTER FRÅN BIBELN | 2 MOSEBOKEN 19, 20

”Vilken nytta har vi av de tio budorden?”

w89 15/11 6 § 1

Vilken betydelse har de tio budorden för dig?

De fyra första buden framhåller våra förpliktelser gentemot Jehova. (**Första budet**) Han är en Gud som fortfarande kräver odelad hängivenhet. (Matteus 4:10) (**Andra budet**) Ingen av hans tillbedjare skall använda bilder och belästen. (1 Johannes 5:21) (**Tredje budet**) Vi skall använda Guds namn på ett tillbörligt och värdigt sätt, aldrig visa ringaktning för det. (Johannes 17:26; Romarna 10:13) (**Fjärde budet**) Hela vårt liv bör kretsa kring heliga ting. Detta gör det möjligt för oss att vila, eller ta sabbat, från ett egenrättfärdigt handlingssätt. – Hebréerna 4:9, 10.

w89 15/11 6 § 2, 3

Vilken betydelse har de tio budorden för dig?

(**Femte budet**) Barnens lydnad mot föräldrarna är fortfarande en grundval för familjegemenskapen och medför Jehovas välsignelse. Och

vilket underbart hopp är inte förbundet med detta bud, ”det första budet med ett löfte”! Det sägs inte bara ”att det må gå dig väl”, utan också att ”du må vara kvar en lång tid på jorden”. (Efesierna 6:1–3) Eftersom vi nu lever i ”de yttersta dagarna” för den nuvarande onda ordningen, har unga människor som visar sådan gudaktig lydnad utsikten att aldrig behöva dö. – 2 Timoteus 3:1; Johannes 11:26.

Kärleken till våra medmänniskor hindrar oss från att vålla dem skada genom sådana onda gärningar som mord (**sjätte budet**), äktenskapsbrott (**sjunde budet**), stöld (**åttonde budet**) och falska anklagelser (**nionde budet**). (1 Johannes 3:10–12; Hebréerna 13:4; Efesierna 4:28; Matteus 5:37; Ordspråksboken 6:16–19) Men hur är det med våra motiv? Förbudet mot att hysa begärelse (**tionde budet**) påminner oss om att Jehova kräver att våra avsikter alltid skall vara oförvitliga i hans ögon. – Ordspråksboken 21:2.

Andliga guldorn

it-2 660 § 4, 5

Präst

Det kristna prästerskapet. Jehova hade lovat att israeliterna, om de höll hans förbund, skulle bli ”ett kungarike av präster och en helig nation” för honom. (2Mo 19:6) Men det aro-nitiska prästadömet skulle fortsätta bara tills det större prästadömet, som det förebildade, grundlades. (Heb 8:4, 5) Det skulle bestå tills lagförbundet upphörde och det nya förbundet trädde i kraft. (Heb 7:11–14; 8:6, 7, 13) Erbjudandet att bli präster åt Jehova Gud i hans utlovade kungarike gavs först bara till Israel. Senare gavs det också till icke-judarna. (Apg 10:34, 35; 15:14; Rom 10:21)

Bara en kvarleva av judarna tog emot Kristus, och därför kunde den judiska nationen inte tillhandahålla alla dem som skulle utgöra *det verkliga* kungariket av präster och den heliga nationen. (Rom 11:7, 20) På grund av

israeliternas otrohet hade Gud genom sin profet Hosea flera hundra år i förväg förvarnat dem om detta med orden: "Eftersom du har förkastat kunskapen, skall också jag förkasta dig, så att du inte tjänar som präst åt mig; och eftersom du glömmer din Guds lag, skall också jag glömma dina söner." (Hos 4:6) Jesus sade på liknande sätt till de judiska ledarna: "Guds kungarike skall tas ifrån er och ges åt en nation som frambringar dess frukter." (Mt 21:43) Inte desto mindre erkände Jesus Kristus, som ju var underställd lagen medan han var på jorden, att det aronitiska prästadömet var i kraft, och han uppmanade dem som han hade botat från spetälska att gå till prästen och frambära det offer som lagen föreskrev. (Mt 8:4; Mk 1:44; Lu 17:14)

w04 15/3 27 § 1

Viktiga detaljer från Andra Moseboken

20:5 – Hur kommer det sig att Jehova låter "straff för fäders missgärning" komma över framtida generationer? Efter det att en individ blivit vuxen, döms han eller hon på grundval av sitt eget uppförande och sin egen inställning. Men när Israels nation avföll till avgudadyrkan, fick den lida till följd av det i generationer därefter. Till och med trogna israeliter fick uppleva följderna av det, eftersom nationens religiösa avfällighet gjorde det svårt för dem att bevara sin lojalitet.

31 AUGUSTI–6 SEPTEMBER

HÖJDPUNKTER FRÅN BIBELN | 2 MOSEBOKEN 21, 22

"Ha Jehovas syn på liv"

it-2 654

Prygel

En hebreisk slavägare hade lov att slå sina slavar med en käpp om de var olydiga eller upproriska. Men om slaven dog i samband med

bestrafningen skulle slavägaren straffas. Om slaven levde en eller två dagar efteråt skulle det emellertid ses som en indikation på att slavägaren inte hade haft för avsikt att döda. Han hade rätt att bestraffa slaven eftersom slaven var "hans egna pengar", och det var inte troligt att en man avsiktligt skulle förstöra sin värdefulla egendom och därigenom lida förlust. Och om slaven dog längre fram kunde man inte vara säker på om slaven hade dött av bestrafningen eller av någon annan orsak. Om slaven förblev vid liv i en eller två dagar skulle slavägaren alltså inte straffas. (2Mo 21:20, 21)

Ivs 95 § 16

Ha samma syn på livet som Jehova

¹⁶ För Jehova är varje människoliv värdefullt. Även ett ofött barn är värdefullt för honom, och det blev tydligt i Moses lag. Om någon råkade skada en gravid kvinna och antingen kvinnan *eller* barnet dog, blev han skyldig till dråp. Även om det var en olyckshändelse, så hade någon förlorat livet och den skyldige skulle betala för det. (**Läs 2 Moseboken 21:22, 23.**) För Jehova är ett ofött barn en levande individ. Hur tror du att han ser på abort med tanke på det här? Hur tror du att han känner när han ser att miljoner ofödda barn dödas varje år?

w10 15/4 29 § 4

Jehova är intresserad av din säkerhet

Lagen berörde också skador som orsakades av husdjur. Om en tjur stängade ihjäl en människa skulle ägaren döda djuret så att inte fler kom till skada. Eftersom han inte fick äta köttet eller sälja det till andra innebar det en stor förlust för honom. Men vad hände om man lät en sådan tjur leva och inte höll den under uppsikt? Om tjuren längre fram dödade ännu en person skulle både tjuren och ägaren dödas. Den här lagen gjorde säkert att israeliterna aktade sig noga för att hantera sina djur på ett oansvarigt sätt. (2 Mos. 21:28, 29)

Andliga guldkorn

w10 15/1 4 § 4, 5

Varför behöver man överlämna sig åt Jehova?

⁴ Det kristna överlämnandet är en allvarlig sak som medför förpliktelser. Det är mer än bara en enkel överenskommelse. Vilken nytta har vi då av att vi överlämnar oss? Vi kan jämföra det med de fördelar som förpliktelser människor emellan medför. Ta till exempel vänskap. För att få en vän måste man ta på sig ansvaret att själv vara en vän. Det innebär en förpliktelse – man känner att man behöver vara omtänksam mot sin vän. Bibeln talar om det unika vänskapsförhållande som rådde mellan David och Jonatan. De ingick till och med ett vänskapsförbund med varandra. (Läs 1 Samuelsboken 17:57; 18:1, 3.) Det är kanske inte så många vänner som går så långt, men de flesta vänskapsförhållanden blir starka när parterna känner en viss förpliktelse mot varandra. (Ords. 17:17; 18:24)

⁵ I den lag Gud gav Israel beskrivs ett annat förhållande där människor hade nytta av att ta på sig förpliktelser. Om en slav ville känna den trygghet som det medförde att få stanna kvar hos en god herre kunde han göra en bestående och bindande överenskommelse med honom. I lagen sades det: ”Om slaven enträget säger: ’Jag älskar verkligen min herre, min hustru och mina söner; jag vill inte bli frigiven’, då skall hans herre föra fram honom till den sanne Guden och föra fram honom till dörren eller dörrposten; och hans herre skall genomborra hans öra med en syl, och han skall vara hans slav till oöverskådlig tid.” (2 Mos. 21:5, 6)

it-1 1036 § 4

Horn

Uttalandet i 2 Moseboken 21:14 kan betyda att till och med en präst skulle avrättas för mord, men det kan också betyda att ingen som avsiktligt hade dödat någon kunde bli skonad genom att fatta tag i altarthornen. (Jfr 1Ku 2:28–34.)